

Uit liefde voor groen

Op 2 november 2010 organiseerden het Stedelijk Bureau Wijksteunpunten Wonen en het ASW de themabijeenkomst 'Groen bindt bewoners'. Groenprojecten in de buurt versterken immers de buurtbinding, zorgen voor een duurzamere stad en leveren energiebesparing op. Een impressie van een inspirerende middag.

Waarom bewonersparticipatie bij groen:

- meer betrokkenheid bij de buurt
- meer contact tussen buurtbewoners
- draagvlak voor toekomstig gebruik
- meer kans op zelfbeheer

1. Natuur in de stad

"Wandelen, fietsen, ravotten en er samen aan werken." Aan het woord is stadsecoloog Remco Daalder, over hoe rijk Amsterdam is aan natuur en wat je ermee kunt.

"Hebben we natuur in Amsterdam?" Vragen mensen hem vaak. "En hoe!" is zijn antwoord. Remco Daalder vertelt enthousiast over natuur in Amsterdam. Zo is er een grote variatie aan natuurgebieden. In het IJmeer leven er 14 watervogelsoorten en Waterland is een belangrijk weidevogelgebied. Ook in de stad vind je natuur. Remco kent vele succesvolle bewonerinitiatieven die de natuurrijkdom in de stad vergroten. Die een klein stukje ongebruikt plantsoen omtoveren tot kruidentuin, heidetuin of moestuin. Vaak kleinschalig gestart met groot plezier voor velen.

2. Hoe groen is jouw dak?

Leora Rosner heeft als huurder van Stadgenoot eigenhandig gezorgd voor een groen dak op haar woning. "Dit is de goedkoopste, meest simpele en natuurlijke oplossing voor de woestijn van bitumen- en kiezeldaken." Een interview.

Leora diende haar wens voor een groen dak in voor een ideeenwedstrijd van Stadgenoot om de buurt op te vrolijken. Ze wilde iets blijvends. Wat zijn de voordelen van een groen dak?

"Naast lagere energiekosten, vergt een groen dak veel minder onderhoud. De levensduur van het dak verdubbelt. Bovendien zijn er milieuvoordelen en neemt het woongenot toe: de temperatuur in de zomer daalt en het helpt om overdadig regenwater op te vangen. Ook verbetert de luchtkwaliteit."

Een groen dak is een dak met sedumbegroeiing: vetkruid.

Trekt het geen ongedierte aan in huis? "Vogels, lieveheersbeestjes, vlinders, het is een waar oerwoud op mijn dak. Maar alles blijft buiten, daar vinden ze het veel interessanter!"

Was het veel werk om het voor elkaar te krijgen? "Dat valt mee maar je moet wel volhardend zijn. De woningeigenaar

moet de subsidie-aanvraag doen. De stabiliteit van het dak wordt bekeken en je moet voldoen aan een aantal regels. Op mijn website www.amsterdam.greenroofinitiative.com staat een voorbeeldbrief om initiatief te nemen tot een groen dak. Deze kun je aan je verhuurder sturen. Tip: laat alle bewoners ondertekenen, dan sta je samen sterk."

3. Van kijkgroen naar gebruikersgroen

In (Nieuw) West is veel groen, maar dat wordt nauwelijks gebruikt. Mostafa El Filali daagt bewoners, corporaties en gemeente uit om het buurtgroen anders te gebruiken en te beheren.

"Is er een tekort aan groen of aan creativiteit in de binnentuinen? Er is genoeg groen, maar waar mogen de kinderen spelen? Bieden we deze 'betongeneratie' een alternatief voor stenen straten?" Vragen die ASW'er Mostafa el Filali stelt om meer gebruikersgroen tot stand te brengen.

Wat kan de rol van de bewonersondersteuner zijn:

- aanjagen
- inspireren
- adviseren en begeleiden
- groenprojecten opzetten
- bewonersinitiatieven ondersteunen
- jongerenparticipatie in groen

Mostafa werkt vanuit het ASW aan diverse co-producties van groen, waar bewoners meewerken aan ontwerp, herinrichting en beheer. Succesvolle projecten waar het mes aan vele kanten snijdt. Kinderen kunnen weer spelen in het groen, bewoners ontmoeten

elkaar en wanneer zij zelf de handen uit de mouwen steken betalen ze geen (of minder) servicekosten voor de hovenier.

LIEFDE VOOR GROEN

“Je moet niet met een kant-en-klaar idee zo'n traject starten, maar de mensen vragen wat ze zelf zouden willen. Partnerschap is belangrijk, tussen bewoners, corporatie en gemeente maar ook met een groenbedrijf, onderwijsinstelling en buurtnetwerken” aldus Mostafa.

4. Succesfactoren voor groenprojecten op wijkniveau

In twee groepen hebben de deelnemers vervolgens nagedacht over succesvoorwaarden voor groenprojecten op twee niveaus: dat van de wijk en dat van de buurt.

Op wijkniveau is de belangrijkste succesfactor draagvlak bij de politiek, in de hele buurt, en bij de afdeling groen van het stadsdeel. Laat telkens ruimte voor inbreng van bewoners en vier je (tussentijdse) successen want draagvlak vraagt continu aandacht.

ZOEK SAMENWERKING

Met name op groengebied kun je goed samenwerken met ideële organisatie zoals IVN Natuur- en Milieueducatie, Milieucentrum Amsterdam en Milieudefensie. Zij kunnen vaak goed organiseren, hebben eigen communicatiekanalen en bereiken andere groepen dan jij. Bovendien is hun expertise vaak onmisbaar. De stadsecologen van de Dienst Ruimtelijke Ordening kunnen je ook verder helpen als je er met het stadsdeel niet uit komt.

Andere succesvoorwaarden die genoemd zijn:

- scherpe analyse;
- blijvend prikkelen, inspireren en communiceren;
- duidelijke afspraken maken;
- gezamenlijk belang;
- (bestuurlijke) wil en geld.

5. Stappenplan voor realisatie

Stel: je komt in aanraking met een concrete vraag van bewoners om een groene speelplek in de buurt. Hoe ga je samen met hen stapsgewijs aan het werk?

Ook hier is het creëren van draagvlak de cruciale factor. Kijk of de groep bewoners kan worden uitgebreid en breng structuur aan. Bijvoorbeeld door een initiatiefgroep te vormen. Check daarna bij de grondeigenaar eventuele plannen voor de locatie. Wat vinden zij van het idee? Is de locatie nog een tijd beschikbaar? Pas als dat is geregeld komen onderwerpen als beheer, onderhoud en geld.

Strategieën voor draagvlak

Hoe kun je draagvlak bij bewoners realiseren voor een concreet idee? Daarvoor zijn grofweg drie strategieën die je kunt volgen:

1. blanco praten met betrokken bewoners;
2. starten met een concreet plan;
3. gewoon doen.

Het beste is te starten met een open vraag naar de bewoners. In een open planproces is ruimte voor elke stem, kun je randvoorwaarden benoemen vanuit de mensen die problemen zien en samen op zoek naar het beste compromis.

Stappenplan

De stappen die je als bewonersondersteuner kunt zetten ter ondersteuning zijn achtereenvolgens:

1. talenten en initiatieven opsporen;
2. begeleiding van idee naar plan;
3. afstemming en toetsing regelen;
4. draagvlak organiseren;
5. netwerk en projectgroep opzetten;
6. uitvoering begeleiden;
7. nazorg bewaken.

Andere tips die genoemd zijn:

- nodig een inspirator uit, een derde partij die uit eigen ervaring kan vertellen over successen. Bijvoorbeeld een bewonersgroep die al een succesvol groenproject heeft gerealiseerd;
- maak verschillende scenario's voor realisatie;
- en houd het gemeenschappelijk doel voor ogen.

VERDER LEZEN

www.amsterdamgreenroofinitiative.com
www.groeninamsterdam.nl
www.ivn.nl
www.milieucentrumamsterdam.nl
www.steunpuntwonen.nl
www.wswonen.nl

Colofon

Deze publicatie is verschenen naar aanleiding van de themabijeenkomst "Groen bindt bewoners" op 2 november 2010, georganiseerd door het **Stedelijk Bureau Wijksteunpunt Wonen** in samenwerking met het **ASW**.

Dit is een uitgave van het Stedelijk Bureau Wijksteunpunt Wonen.
Tekst: De Wjde Blik, Amsterdam. December 2010.